

βοήρες άκρωτός τη στιγμή που πέθανε ή άλλη, ή θατή...
— Τι έννοιες μ' αυτό; φώναξε ό Μαργιγιάς άνατηδώντας.

— Έννοώ ότι όσο ζούσε ή 'Ιωάννα ντ' Άλμπρέτ, ή Αικατερίνη των Μεδίκων δειχνόταν άπέναντί σου σαν θηρίο. Από τη στιγμή όμως που πέθανε ή άτυχη βασίλισσα της Ναβάρρας, ή βασιλομήτωρ της Γαλλίας άρχισε να σου φανερώνη αγάπη και σιτοργή.

— Όμοιολόγ, φίλε μου, ότι ή συμπεριφορά αυτή μου είχε διαφύγει, είπε ό Μαργιγιάς, φέρνοντας τό χέρι του στο μέτωπο. Μιά όμως και μου τό άναρρέεις εσύ, αυτό είνε ένας λόγος περισσότερο για να με πείσει ότι ή εύτηγία μου ξεπεράσε κάθε μου προσδοκία.

— Δέν μου διαγρήθηρες ποτέ τις λεπτομέρειες του θανάτου της δυστυχημένης βασίλισσας της Ναβάρρας... είπε ό Παρνταγιάν, ύστερ' από μικρή σιωπή.

— Τι χρειάζεται; Είνε τόσο θλιβερές αυτές ή άνομιμήσεις! Πότε μου δέν θά ξεχάσω τη μεγάλη λύπη που έδειξε ή βασιλομήτωρ, όταν ή 'Ιωάννα ντ' Άλμπρέτ κατελήφθη από τη θανάσιμη νόση... Άκούστηκε σ' έναν τοίχο κατόχλωμη, μακριά άπ' όλους τους άλλους κ' άπόμεινε βουβή άρκετή ώρα...

— Όποτε πιστεύεις πως ή βασίλισσα της Ναβάρρας πέθανε από φυσικό θάνατο; ρώτησε ό Παρνταγιάν τό φίλο του.

— Ό Μαργιγιάς άνατήθησε κ' άμέσως έπρόσθεσε:

— Ναι, και συ λοιπόν ότι δολοφονήθηκε; Ποιός ξέρει... 'Η βασίλισσά μας είχε πολλούς έχθρούς. Τη στιγμή της άγωνίας της ζήτησε να πάη ό γιός της κοντά της. Όλοι έμειν όί άλλοι τότε άποσυνθίσαμε. Δέν ξέρω άν ήταν άνεμο ή αλήθεια. Μου φαίνεται όμως ότι, άκουμπώντας στην πόρτα του δωματίου της έτοιμοθάνατης, άκουσα την άτυχη βασίλισσα να λέη: «Παιδί μου, πεθάνω δολοφονημένη! Έσύ όμως να κάνης τόν άνήξερο... Άλλοιώς θά βρής την ίδια τύχη με μένα... Πρόσχε καλά, Έρριζέ!...». Δέν ήμια βέβαιως άν τά λόγια αυτά τ' άκουσα με τ' αυτιά μου ή τάπλακα με τη φωνασία μου. Και όμως, όταν ό Έρριζός βγήκε από τό δωμάτιο της μητέρας του, νόμισα πως είδα στο πρόσωπό του τόν ίδιο τρόμο που είχα διαρκείν πριν από λίγα λεπτά και στην όμη του Άμδροσίου Παρρέ. Ό Παρρέ δηλαδή, άφου έξήρασε την άρρωστη, έγινε κάτοχος και κωνώντας τό κεφάλι του φώναξε: «Πάει παιά... Κάθε γιαιερικό είνε περιτό...». Τέλος ό Έρριζός μάς κάλεσε όλους στο δωμάτιο, όπου ή 'Ιωάννα ντ' Άλμπρέτ βρισκόταν άκόμα στη ζωή... 'Η βασίλισσα γύρισε τότε στο γιό της και του είπε: «Μην κλάις, παιδί μου! Έγώ είμια ή πιο ευτυχημένη άπ' όλους σας...». Σήκωσε κατόπιν τό βλέμμα της, που τό σκετάζε κούλας τό σκεπτικό πέλο του θανάτου, και κόνταξε για σερνή φορά τους εύγενείς που ήσαν μαζεμένια γύρω της κ' έκλαγαν άκουμπασμένοι στο κρεβάτι της. Άληθινά θά μου μείνουν ά τα τελευταία της λόγια στο καίσαρο Κολινά: «Κίριε ναύαρχε, εύθες ύστερ' από τό γάμο του Έρριζου, είνε ανάγκη να φύγετε από τό Παρίσι και να φροντίσετε να συγκληρώσετε όλες σας τις δυνάμεις... Όχι γιατί διαπιστώ πως τόν ξεάδελφό μου Κάρολο, αλλά γιατί τρέπει νάμιασε έτοιμο για κάθε ένδεχόμενο... Σεις, κίριε ναύαρχε, θά έχετε τη γενική διοίκηση... Γιε μου, σε εύλογό!... Και σεις, Άγροίπτα ντ' Όμιν, που κατέχετε την έπιστήμη και τη σοφία, θά διαγρήθητε στις μελλοντικές γενές ναβητι που είδατε. Χαίρετε όλοι: οι εύγενείς, οι τόσο σικατοί σπής σκέψεις, οι τόσο τολμηροί στους πολέμους. Να έχετε πεποίθηρη στην δραστηριή νίκη και στην επικράτεια τών αρχόν μας. 'Η ύπόθεσι που αναλάβατε να ήμερωσιστήτε έχει μεγάλη σημασία, άποβλέπει στο συμφέρον όλόκληρης της άνθρωπότητος... Χαίρετε όλοι και για πάντα...».

... Σ' αυτά τά λόγια της έτοιμοθάνατης βασίλισσας, έξακολούθησε να διηγείται ό Μαργιγιάς, κανένας δέν μπόρεσε να συγκρατήση τό δάκρυα και τους λυγμούς. Σε μία στιγμή, ή 'Ιωάννα με προσκάλεσε με τό βλέμμα της να πληρώσω. Υπάκουσα τρικλίνοντας άπ' τη λύπη μου και γονάτισα πλάι στο γιό της, σε τρόπο που τό κεφάλι μου άγγιξε σχεδόν τό κεφάλι της σεπτής άνάσσης. 'Η 'Ιωάννα ντ' Άλμπρέτ, μάλης άντελήφθη πως ήμουν κοντά της, γύρισε, παρ' όλη την άγωνία της, προς τό μέρος μου και μου είπε: — Πρόσχε, παιδί μου... Πρόσχε... Πρέπει να γνωρίζης... Καί σταμάτησε... Τι ήθελε τάχα να μου πη προτού ξεψυχήσει; Ά, ποτέ, ποτέ δέν θά τό μάθω, γιατί σε λίγο ή βασίλισσα έπαψε να μιλάη. Προσταυθώσε να μου μιλήση, αλλά δέν μπορούσε.

(Άκολουθεί)

ΑΠ' ΟΣΑ ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ

ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Γιατί δέν κρύωνε ό άλαφροντύμενος Γασκόνως. Μιά ήρωική άπάντησι. 'Ως εκεί που φτάνει ό 'Ηλιος!... Ό διάβολος κ' οι δικαστικοί. 'Η αίτια του θερμού. Τό ντύσιμο του Κορνιλιού. Βασιλεύς και έπίσκοπος. Μιά έξυπνη άπάντησι κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Μιά μέρα ό Λουδοβίκος ΙΑ', είδε έναν εύγενή Γασκάνο της Αίλης του να φορή μια λεπτή θερμή στολή, ενώ έκανε παγωνιά, και τόν ρώτησε:

— Πώς μωραίτε κ' ύπαφέρετε τό κρύο με τόσο έλαφρά ρούχα; 'Εγώ μ' όλα τά φορέματα που βαστά άπάνω μου, έχω παγώσει...

— Μεγαλειότατε, άπάντησε ό Γασκόνως, άν κάνετε ό,τι κ' εγώ δέν θά κρυώνωτε...

— Και τί κάνετε σεις;
— Άπλούστατα, φορώ όλα τ' άσπρόρουχά μου... άποκάτω!

***

Ό στρατηγός Κόμης ντ' Άνκουρ, τις παραμονές μάς έπαικιδίου πολεμικής επεχειρήσεως, έλεγε στον Γασκάνο άξιωματικό Λαγκέρ:

— Ό βασιλεύς έδωσε διαταγή να έπιτευθώμε κατά τών έχθρών. Θ' αρχίσουμε την εισβολή από τη νήσο της Άγίας Μαργαρίτας. Νομίζετε ότι μωραίτε να προχωρήσετε ως εκεί μαζί με τους άντρες σας;

— Στρατηγέ μου, προτού σας άπαντήσω, θά σας άπειθήνω μια ερώτησι: Μπορεί ό 'Ηλιος να φτάση ως αυτό τό νησι;

— Βεβαίωτατα!

— 'Ε, τότε μην άμυβιάλλετε ότι και τό σινταγμά μου θά φτάση...

Και ό ήρωικός Λαγκέρ έξεπλήρωσε πραγματικά τό λόγο του.

***

Κάποιος Εισαγγελεύς θέλοντας κάποτε να πειράξη τόν περιφαιρο ήρωήνοκα και συγγραφέα Σουίφτ, τόν ρώτησε:

— Άν τύχανε να είχαν ό κληρικοί ποτέ δίχη με τό Διάβολο, ποιός άπ' τους δύο φρονείτε ότι θά κερδίσε;

— Ό Διάβολος, άνομιφθόλιος, άπογρήθε μ' έτοιμότητα ό Σουίφτ, γιατί αυτός θάχε με τό μέρος του όλως ποός... δικαστικούς!...

***

Κάποτε παίζόταν στο Παρίσι ένα μετριώτατο δράμα και οι θεαταί έξεδήλωναν την άποδοκιμασία τους κατά τρόπο θορυβώδη.

Τότε ό διεθυντής της Άστυνομίας, που παρενφισκόταν στο θέατρο για την τήρησι της τάξεως, κατέβηκε στην πλατεία και άπευθύνόμενος προς τους παραξίαις, τους είπε:

— Μπορώ να μάθω, σας παρακαλώ, ποιά είνε ή αίτια του θορύβου σας;

— Νάτην, κίριε διεθυντά! φώναξαν όλοι μαζί κ' έδειξαν σ' ένα θεωρείο τό συγγραφέα του δράματος.

***

Ό μέγας δραματικός ποιητής της Γαλλίας Κορνήλιος παρωμολούσε πολύ τό ντύσιμό του και έβγαυε έξω κρυμένους ότους - ότους. Όταν τέλος κάποιος φίλος του θέλησε να του κίρη σχετιζές παρατηρήσεις, ό άθάνατος δραματουργός του άπάντησε:

— Μήπως έσαι ήμια λυγώταρο... Κορνήλιος;...

***

Ό Λουδοβίκος ΙΑ', συνάτησε μια μέρα στον περιτάτο του τόν έπισκοπο της Σάρτης, ό οποίος γύριζε καθάλα σ' ένα άλλογο πολυτελέστατα στολισμένο.

— Οι άρχιεπισκοποι, που είπε ό βασιλεύς, για να τόν πειράξη, δέν έπαξείδεναν άλλοτε κατ' αυτόν τόν τρόπο.

— Να, Μεγαλειότατε, άπάντησε ό έπίσκοπος, αλλά έκείνη την εποχή και οι βασιλείς ήσαν... άπόλοι ποσολήθηδες!...

***

Ό σοφός Βίας έπαξείδενε κάποτε μαζί με μερικους άνθητικούς και διεφθαρμένους νέους. Όταν σε λίγο πλάκωσε φοβερή θαλασσοταραχή, μερικοί άπ' αυτούς άρχισαν να έπικαλιόνηται τό θεό της θαλάσσης Περσεδόνα.

— Σωτάστε, δυατυχημένοι! τους έσυμβούλεψε ό σοφός συνταξειδιώτης των. Γιατί άν ό Ποσειδών μάθει πως είστε έδώ, θά μάζ τινίξη, άφοαλώς όλους!...

